

23.2.2024

Lakivaliokunta
Eduskunta

Viite: KAA 6/2023 vp Rikkomaton – kielletään eheytyshoidot

MIELI ry:n lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt MIELI Suomen Mielenterveys ry:ltä asiantuntijalausuntoa kansalaisaloitteesta Rikkomaton - kielletään eheytyshoidot.

Yleiset havainnot kansalaisaloitteesta

Kansalaisaloitteen allekirjoittajat ehdottavat, että lainvalmistelu aloitetaan seksuaali- tai sukupuoli-identiteetin muuttamiseen tähtäävien eli niin sanottujen ”eheytyshoitosten” kieltämiseksi.

”Eheytyshoidot” ovat puoskarointia

MIELI ry:n liittohallitus on jo vuonna 2005 tehnyt aloitteen sosiaali- ja terveysministeriölle puoskarilaista, jonka tavoitteena olisi ollut mielenterveysapua hakevien oikeus- ja kuluttajaturvan vahvistaminen ja uskomushoitosten saaminen valvonnan piiriin. Erityisesti mielenterveyden ongelmissa ihmiset ovat haavoittuvassa asemassa hakiessaan apua uskomushoidoista ja väärinkäytösten vaara on ilmeinen. MIELI ry:n tekemä aloite ei johtanut lakiesitykseen.

Näin ollen ”eheytyshoidot” ja muut uskomushoidot ovat tänäkin päivänä edelleen viranomaisvalvonnan ulkopuolella. Nykytilanne on turvaton seksuaali- ja sukupuolikysymyksissä apua hakeville ja vaarana on että ”eheytyshoitosten” tai muihin uskomushoitoihin turvautuva joutuu puoskaroinnin uhriksi tai jää vaille asianmukaista ja ammatilliseen osaamiseen perustuvaa apua.

MIELI ry katsoo, että ns. ”eheytyshoidot” ovat epäeettistä puoskarointia. Tutkimustiedon mukaan seksuaalinen suuntautuminen tai sukupuoli-identiteetti eivät ole ”eheytyshoidoilla” muokattavissa. Eheytyshoidolle altistuminen on mielenterveydelle haitallista ja kärsimystä aiheuttavaa.

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ovat haavoittuvassa asemassa

On tiedossa että seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvilla on muuta väestöä enemmän mielenterveyshaasteita, ja he hakevat apua myös MIELI ry:n auttamiskanavissa. Seksuaali- ja sukupuoli-identiteettinsä takia apua hakeville tulee tarjota näyttöön perustuvaa hoitoa ja tukea, kuten muillekin apua hakeville. MIELI ry:n kokemuksen mukaan apua hakevat ovat usein joutuneet kohtaamaan asenteellisuutta ja suoranaista syrjintää identiteetistään johtuen. MIELI ry painottaa, että mielenterveyshoidon tarjoajilla tulee olla riittävä ammattipätevyys ja perehtyneisyys seksuaali-identiteetin muodostumisen ja sukupuolen moninaisuuden kysymyksissä.

MIELI katsoo että ”eheytyshoitosten” ja sitä vastaavien uskomushoitosten kieltäminen on tarpeen haavoittuvassa asemassa olevien seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön kuuluvien

23.2.2024

ihmisten suojelemiseksi. Erityisen tarpeellinen kieltäminen on alistetussa valta-asemassa olevien, kuten lasten, nuorten ja uskonnollisten yhteisöjen uhrien, suojelemiseksi.

Yhteenveto lausunnosta

MIELI ry katsoo, että haavoittuvassa ja hädänalaisessa asemassa olevien ihmisten suojelemiseksi ”eheytyshoidot” ja muut seksuaali- ja sukupuoli-identiteetin muuttamiseen tähtäävät uskomushoidot tulee kieltää lailla. Lainvoimainen kieltäminen vahvistaisi seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen suojaa ja perusoikeuksia.

MIELI ry katsoo, että kansalaisaloitteen edellyttämä lainvalmistelutyö tulee aloittaa.

Kunnioitavasti,

Kristian Wahlbeck

johtava asiantuntija

MIELI Suomen Mielenterveys ry

kristian.wahlbeck@mieli.fi

Jakelu

Eduskunnan lakivaliokunta